

ת"פ 18438/02/19 - מדינת ישראל, המאשימה נגד י.נ.ב.ק. - ל.י. בע"מ, אריאל יותם, ינון יצחק ולך, הנאשמים

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ת"פ 18438-02-19 מדינת ישראל נ' י.נ.ב.ק. - ל.י. 28 אוגוסט 2019
בע"מ ואח'

בפני כב' השופט אייל אברהמי, נשיא
בעניין: מדינת ישראל - המאשימה

נגד

1. י.נ.ב.ק. - ל.י. בע"מ
2. אריאל יותם
3. ינון יצחק ולך - הנאשמים

גזר דין

1. בישיבה מיום 17.6.19 הודו הנאשמים בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום והורשעו על פי הודאתם זו.
2. בכתב האישום בו הודו הנאשמים, נאמר כי הנאשמת 1 הפעילה מסעדה בשם "ופל בר" ברחוב פארן 7 בירושלים (להלן: המסעדה), כאשר הנאשמים 2 ו-3 היו בעליה ומנהליה הרשומים. ביום 17.7.18 נערכה ביקורת של מפקחי רשות האוכלוסין וההגירה במסעדה, שם נמצא עובד זר מסין, שמו La wanlei, (להלן: העובד הזר) שהועסק מבלי שהיה לו היתר לעבודה בישראל, ובמסעדה בפרט - עבירות על סעיף 2 (א) (1) ולפי סעיף 2 (א) (2) בצירוף 1 י"ג לחוק עובדים זרים תשנ"א-1991 (להלן: החוק). כמו כן הועסק העובד הזר מבלי שהוסדר עבורו ביטוח רפואי - עבירה לפי סעיף 2 (ב) (3) לחוק.
- הנאשמים 2 ו-3 הפרו את אחריותם כנושאי משרה על פי סעיף 5 במשולב עם סעיפים 2 (א) (1) ו- (2), וסעיף 2 (ב) (3) לחוק. העובד הועסק בתקופה מ-28.3.18 עד שנעצר בביקורת המפקחים ביום 17.7.18.

טענות הצדדים

3. ב"כ המאשימה טען כי הנאשמים הורשעו על פי הודאתם בעבירות שנעברו במסגרת עיסוקם, ולכן העונש המרבי שקבוע לעבירות אלו ביחס לנאשמת 1 הינו 116,800 ₪, והעונש המרבי ביחס לנאשמים 2 ו-3 הינו 58,400 ₪, כאשר לגבי העבירה של העסקה שלא כדין נקבע עונש מינימום בחוק, שהוא כפל הקנס המנהלי, העומד ע"ס 5,000 ₪, דהיינו עונש מינימום של 10,000 ₪ וכך גם לגבי העסקה ללא ביטוח רפואי.

עמוד 1

מתחם הענישה צריך להיות, לטענת ב"כ המאשימה, בין 13,000 ל-23,000 ₪, כאשר המאשימה ביקשה להטיל על הנאשם 1 קנס בסך 18,000 ₪, ביחס להעסקה שלא כדין. לגבי העבירה של העסקה ללא ביטוח רפואי, מתחם הענישה צריך להיות בין 5,000 ל-10,000 ₪, וכאן ביקש ב"כ המאשימה להטיל על הנאשמת 1 קנס של 6,000 ₪.

ביחס לכל אחד מהנאשמים 2-3, הקנס שהתבקש היה 5,000 ₪ בגין הפרת האחריות על העסקה שלא כדין, וקנס של 3,000 ₪ בגין הפרת האחריות לגבי העסקה ללא ביטוח רפואי.

כמו כן התבקש בית הדין לחייב את הנאשמים לחתום על התחייבות להימנע מעבירות במשך 3 שנים, כאשר גובה ההתחייבות יהיה גובה הקנס המרבי.

4. ב"כ הנאשמים ציין כי מדובר באנשים נורמטיביים וצעירים. כל אחד מהם מטופל בילדים קטנים, והמסעדה מתמודדת עם לחצים כספיים מצד הבנקים. הנאשמים נהגו בעובד הזר בהגינות, מילאו לו טופס 101, שילמו את שכרו במועד, הפרישו לו לקופת גמל ותנאים סוציאליים, ואף דאגו לשכנו בדירה מסודרת. העובד הזר טען בפניהם בתחילת העסקתו כי הוא בעל אישורים לעבודה בישראל. הנאשמים הודו מיד באחריות, הן בחקירה והן בבית הדין. כן התבקש בית הדין לחלק את הקנס לשיעורין כדי שהנאשמים יוכלו לעמוד בו.

דין והכרעה

5. עסקינן בכתב אישום יזום אשר הוגש כנגד הנאשמים. בענייננו, חל, בין היתר, תיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), אשר לפיו על בית המשפט לקבוע את העקרונות והשיקולים המנחים בענישה, המשקל שיש לתת להם והיחס ביניהם. ביחס לענישה, קובע התיקון כי העיקרון המנחה הנו קיומה של הלימה בין חומרת העבירה, נסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

6. לאור האמור לעיל, על בית הדין להקדים ולדון במתחם הענישה ההולם את העבירה על רקע הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, מדיניות הענישה הנהוגה וכן הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

7. לאחר מכן, יש לדון בנסיבותיו האישיות של מבצע העבירה, שאין קשורות למעשה העבירה עצמו, כגון: גילו, עברו הפלילי, נטילת אחריות, מידת הפגיעה במשפחת הנאשם, נסיבות חיים בעלות השלכות על ביצוע העבירה, שיתוף פעולה עם רשויות החוק. יצוין בהקשר זה, כי חריגה ממתחם הענישה, כאמור לעיל תיתכן ככל שקיימים שיקולים שיקומיים, המאפשרים חריגה לקולא ולחילופין, שיקולי הגנה על שלום הציבור, במסגרת שיקולים לחומרה.

עוד נדרש בית הדין להתייחס למצב של ריבוי עבירות וריבוי אירועים, תדירותם והזיקה ביניהם.

הערך החברתי והפגיעה בו

8. העבירות על חוק עובדים זרים נקבעו כעבירות מנהליות, והקנסות המנהליים שהוצמדו להן הן בשיעורים משמעותיים, ובהיקפים של אלפי שקלים. ניכר, כי בעת שנקבע שיעור הקנס, הדעת ניתנה לכך שהעסקת עובדים זרים בניגוד לדין וללא עריכת ביטוח רפואי כנדרש משיאה למעסיקיהם תועלת כלכלית של ממש, כאשר את המחיר משלם הציבור, שבסופו של דבר עשוי לשאת בעלות הטיפול הרפואיים לא זו אף זו אף העובדים עצמם נפגעים מאי ביטוח רפואי.

10. מדובר בתופעה של פגיעה קשה בזכויות היסוד של העובדים הזרים, אשר התרחשה בהיקף גדול מצד חלק מהמעסיקים, ופגעה בערכי יסוד של החברה ובדמותה ובתדמיתה של המדינה מפנים ומחוץ. עמד על כך בית המשפט העליון בבג"צ 9722/04 **פולגת נ' מ"י** (ניתן ביום 7.12.2006), עת קבע כדלקמן:

"ההשלכות השליליות של העסקת עובדים זרים הביאו לגיבוש מדיניות ממשלתית שתכליתה לצמצם את תופעת העובדים הזרים הנכנסים לישראל, ולהבטיח יציאת העובדים עם פקיעתו של ההיתר. ההתמודדות נעשתה בדרכים שונות ומגוונות. הוחמרו המגבלות על העסקת עובדים זרים; הוגברה האכיפה על יציאתם את הארץ; והוטנו תנאים שמטרתם להחליש את המניעים של המעסיקים לבקש להעסיק עובדים זרים על חשבון עובדים מקומיים."

11. דא עקא, שבמקרים רבים, ההרתעה שיוצר הקנס המנהלי איננה מספקת, ולא אחת הוברר כי מי שהוטל עליו קנס מנהלי איננו נרתע מלשוב ולבצע עבירות. במקרה כזה הוסמך תובע לנקוט הליך פלילי יזום, במסגרתו נחשף הנאשם לקנס העונשי המקסימלי שנקבע לעבירה בחוק.

12. כפי שפירטתי לעיל, מדובר בעבירה שביסודה עומד מניע כלכלי מובהק ולכן, על מנת שהאכיפה תהיה אפקטיבית, עליה להיות משולבת בסנקציה כספית, אשר יהיה בה כדי ליצור את ההרתעה הנדרשת ולהפוך את העבריינות בתחום לבלתי משתלמת.

13. לחובתם של הנאשמים ייאמר, כי העסקת עובדים זרים ללא היתר כדן וללא ביטוח רפואי הוגדרו כעבירות חמורות בעלות השלכות חברתיות ומוסריות.

מדיניות הענישה

14. לצורך קביעת מתחם הענישה נביא בחשבון את הערכים המוגנים כפי שפורטו בפסק הדין של בית הדין הארצי ע"פ (ארצי) 57160/01/14 **מדינת ישראל נ' חדוות הורים בע"מ** (פורסם בנבו,

(08.02.2014):

"הערכים החברתיים המוגנים במסגרת עבירה זו הינם ערכים ממספר סוגים. ראשית - העסקת עובדים זרים, כקבוצה מוחלשת, ללא פיקוח המבטיח להם תנאי עבודה הוגנים, ותוך העסקתם מחוץ לחוק על כל המשתמע מכך, עלולה לפגוע בעקרונות יסוד לרבות בכבוד האדם של אותם עובדים (עפ"א 47/08 יאיר שערים 2000 בע"מ - מדינת ישראל, מיום 26.10.09). שנית - העסקת עובדים זרים ללא היתר פוגעת במדיניות הכלכלית של הממשלה ו"פוגעת גם בתנאי עבודתם של עובדים מקומיים רבים הצריכים להתחרות בשוק העבודה עם 'עבודה זולה'", היינו משליכה באופן עקיף על היקף האבטלה ועל תנאי העסקתם של העובדים הישראלים (ע"פ 1001/01 מדינת ישראל - נפתלי ניסים, פד"ע לח 145 (2002); כן ראו את דברי ההסבר לתיקון מס' 7 לחוק עובדים זרים - ה"ח 143 התשס"ה 354 ואת דברי ההסבר לתיקון מס' 15 לחוק עובדים זרים - ה"ח 481 התש"ע 236). כחלק מכך יש לקחת בחשבון כי המניע לביצוע העבירה הינו במקרים רבים כלכלי, לצורך השגת תועלת כלכלית, ויש לפיכך הצדקה לעונש כלכלי אפקטיבי."

15. בהתאם לתיקון 15 לחוק העובדים הזרים, תשנ"א-1991, הקנס המינימלי לעבירה של העסקת עובד ללא היתר כדן הינו 10,000 ₪, הקנס המינימלי להעסקה ללא ביטוח רפואי הינו כ- 10,000 ₪.

16. מתחם הענישה לו טענה ב"כ המאשימה מקובל עלי, ביחס לנאשמת מס' 1 שם טענה כי ביחס לעבירה של העסקה ללא היתר ושלא כדן, המתחם הינו בין 13,000 ל-23,000 ₪, והן ביחס לעבירה של העסקה ללא ביטוח רפואי, שם המתחם הינו בין 5,000 ל-10,000 ₪.

אף מקובל עלי המתחם שהציעה ב"כ המאשימה ביחס לנאשמים 2 ו-3 ולפיו מתחם הענישה בגין אחריותם כמנהלים צריך להיות בין 5,000 ל-10,000 ₪ בגין העבירה של העסקה ללא היתר ושלא כדן, והן ביחס לעבירה של העסקה ללא ביטוח רפואי, שם המתחם הינו בין 5,000 ל-10,000 ₪.

נסיבותיהם האישיות של הנאשמים ומתחם הענישה הראוי

24. אין חולק, כי לנאשמת זוהי הפעם הראשונה בה יש לה הרשעה בהליך פלילי. ביחס לנאשמים 2 ו-3, לא הובאו כל ראיות בקשר לביצוע עבירות כלשהן ויש להניח לזכותם כי אין להם כל עבר פלילי. כן שקלתי את העובדה שמדובר באנשים צעירים שהקימו עסק אותו הם מצליחים לקיים בעבודה קשה כאשר מופעלים עליהם לחצים כבדים, בין היתר ע"י הבנקים הנושים בהם. כמו כן מדובר במי שמפרנסים משפחות, כולל את עובדיהם.

25. על יסוד כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשמת מס' 1 את הקנסות הבאים:

א. בגין העסקת העובד הזר במשך כ-3 חודשים כאמור, ללא היתר כדן, עבירה לפי סעיף 2 (א)

(1) ו-2 (א) (2) במשולב עם סעיף 1 י"ג לחוק, קנס של 17,000 ₪ .

ב. בגין העסקת העובד הזר ללא ביטוח רפואי כנדרש על פי סעיף 2(ב)(3) לחוק, קנס בסך 5,000 ₪.

סך כל הקנסות על הנאשמת מס' 1 - 22,000 ₪.

26. בנוסף לכך, ועל יסוד כל האמור, אני גוזר על כל אחד מהנאשמים מס' 2 ו-3 את הקנסות הבאים:

א. **קנס בסך 4,000 ₪** - בגין היותם אחראים כנושאי משרה על מעשיה של הנאשמת מס' 1 ובשל כך שלא מנעו את העבירה של העסקה שלא כדין וללא היתר וכנדרש לפי סעיף 5 במשולב עם סעיף 2 (א) (1) ו-2 (א) (2) וסעיף 1 י"ג לחוק.

ב. **קנס בסך 2,000 ₪** - בגין אחריותם כנושאי משרה כאמור לפי סעיף 5 לחוק, בגין העסקת עובד זר ללא ביטוח רפואי כנדרש בסעיף 2 (ב) (3) לחוק.

סך כל הקנסות על הנאשמים 2 ו-3 ביחד - סך 12,000 ₪.

26. הקנסות דלעיל ישולמו ב-20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים כשתשלום הראשון ישולם ביום 1.10.19, והתשלומים הבאים ישולמו בכל 1 לחודש עוקב שלאחריו.

27. הנאשמים 2 ו-3 יחתמו על התחייבות שלא לעבור עבירה על חוק עובדים זרים התשנ"א - 1991, למשך 3 שנים, שאם לא כן יחויבו בקנס בסך של 58,000 ₪.

28. הנאשמים יפנו למזכירות בית-הדין על מנת לחתום על התחייבות כאמור, ועל מנת לקבל שוברים לתשלום הקנס.

29. ההתחייבות החתומה תוגש לתיק בית הדין בתוך 30 יום מיום שיומצא פסק הדין כאמור.

30. זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בתוך 45 ימים ממועד קבלת גזר הדין.

31. בהתאם לבקשת ב"כ הצדדים, גזר הדין ישלח אליהם בדואר.

ניתן היום, כ"ז אב תשע"ט, 28 אוגוסט 2019, בהעדר הצדדים.